Arhim. Ilie Cleopa
Calauza in credinta ortodoxa
Tiparita cu binecuvantarea Inalt Prea Sfintitului Dr. Antim Nica Arhiepiscopul Dunarii de Jos
Editura Episcopiei Dunarii de Jos , Galati 1991

Cap35. Despre „Oastea Domnului”

Credinciosul : Dar despre „oastea Domnului”, ce imi puteti spune ?

Preotul : Graitorul de Dumnezeu , Gura lui Hristos si marele vas al alegerii , dumnezeiescul Apostol Pavel , in multe locuri din epistolele sale ne arata ca toti crestinii care s-au botezat in numele Sfintei Treimi sunt ostasi ai lui Iisus Hristos . Avand in vedere acest lucru , el sfatuieste pe ucenicul sau Timotei sa se lupte ca un adevarat ostas al Domnului si ii zice : „Ia-ti partea ta de suferinta , ca un bun ostas al lui Iisus Hristos” (II Tim. 2,3) . Apoi , aratandu-i ca adevaratului ostas al lui Hristos nu i se cade a se amesteca cu lucrurile si desertaciunile lumii , ii zice : „Nici un ostas nu se incurca cu treburile vietii , ca sa fie pe plac celui ce strange oaste” (II Tim. 2,4) . Ba , si mai mult , marele Apostol Pavel arata si care sunt armele duhovnicesti si ii indeamna pe efeseni sa le ia asupra lor : „Pentru aceea , luati toata armatura lui Dumnezeu , ca sa puteti sta impotriva in ziua cea rea si , toate biruindu-le , sa ramaneti in picioare , gata fiind pentru Evanghelia pacii , luand pavaza credintei cu care veti putea stinge toate sagetile cele arzatoare ale vicleanului . Luati si coiful mantuirii si si sabia Duhului , care este cuvantul lui Dumnezeu” (Efes. 6,13-17) . Si iar ii spune lui Timotei : „Lupta-te lupta cea buna a credintei , cucereste viata cea vesnica …” (I Tim. 6,12) . Apoi aratandu-i ca si el singur , ca un bun ostas al lui Iisus Hristos , s-a lupta in viata , ii zice : „Lupta cea buna m-am luptat , calatoria am savarsit , credinta am pazit , de acum mi s-a pregatit mie cununa dreptatii , pe care Domnul imi va da-o in ziua aceea” (II Tim. 4,7-8) . Deci , intelege frate , din marturiile acestea ale Sfintei Scripturi , ca toti crestinii sunt ostasi ai lui Iisus Hristos (vezi Kiriacodromion, Cuvant dupa Evanghelia Mironositelor, Bucuresti , 1857, pag. 58) . Si daca vor duce lupta cea buna si dupa lege , vor lua cununa vietii celei vesnice (II Tim. 4,7-8) .

Credinciosul : Ati aratat din Sfanta Sriptura ca toti crestinii sunt ostasi ai lui Iisus Hristos . Dar eu va intreb : cum au devenit crestinii ostasi ai lui Iisus Hristos ?

Preotul : De la sfantul si dumnezeiescul botez , caci de atunci fiecare crestin botezat s-a imbracat cu Hristos si a devenit ostas si fiu al lui Dumnezeu , dupa har (I Cor. 6,11 ; Tit. 3,5 ; Gal. 3,27) . Asadar , intelege , frate , ca Biserica este mama noastra duhovniceasca . Ea ne-a nascut pe noi la dumnezeiscul botez „prin apa si prin Duh” (Ioan 3, 5) si de atunci suntem fii dupa har ai lui Iisus Hristos si ostasi ai Lui . Iar cum ca de la sfantul botez am devenit ostasi ai lui Iisus Hristos arata si rugaciunea cea de la sfantul botez , care , printre altele , zice : „Si il fa pe acesta (copilul care se boteaza) ostas ales al lui Iisus” (vezi Moliftelnic la randuiala sfantului botez) . Iar pentru a te incredinta si mai puternic in aceasta privinta , asculta pe Sfantul Ioan Gura de Aur care , vorbind catre crestinii cei ce se botezasera la Sfintele Pasti , zice : „Te-ai facut ostas al lui Iisus Hristos , ai luat mare putere , sabie ascutita , cu ea impunge sarpele” . Apoi , aratand ca Dumnezeu ingaduie ca si dupa sfantul botez sa se infrunte crestinul cu ispita spre a se incununa din lupta zice : „In adevar , Domnul putea sa indeparteze pe dusman (care ne lupta dupa botez) , dar ca sa cunosti tu bogatia darului si maretia puterii ce ai primit de la botez , lasa-l pe el sa se lupte cu tine , oferindu-ti tie multe prilejuri de a te incununa in lupte (Cuvand la inviere , „Izvoarele Ortodoxiei” , nr. 5 , Bucresti , 1942, pag. 210) .

Credinciosul : Dar „Oastea Domnului” de astazi cum a aparut ?

Preotul : „Oastea Domnului” a fost o asociatie crestina , la inceput aprobata de Sfantul Sinod al Bisericii Ortodoxe Romane . Cat timp aceasta asociatie a avut conducatori buni , ea a adus mare folos Bisericii , caci foarte multi crestini paraseau imoralitatile , betiile , fumatul , desfranarile , hotiile si

alte feluri de rautati , care periclitau morala publica . Dupa ce a ramas fara povatuitori buni si invatati , cei ce au ramas adevaratii ostasi ai lui Iisus Hristos si bunii crestini s-au imputinat ; multi din ei , din cauza lipsei de povatuitori luminati si necunoscand Sfintele Scripturi , dogmele , Sfanta Traditie a Bisericii Ortodoxe , nici invataturile sfintilor parinti , s-au ratacit de la adevar . Marele apostol Pavel arata ca ostasii lui Iisus Hritos , daca vor sa se incununeze , trebuie sa se lupte dupa lege (II Tim. 2,5) , iar daca sunt ostasi numai cu numele si au parasit practica traditionala a Bisericii lui Hristos , apoi unii ca acestia nu mai sunt ostasi ai lui Iisus Hristos , ci dezertori si oameni nelamuriti in credinta , care , in loc de folos , aduc pagube Bisericii .

Aici la noi vin preoti de pe la multe parohii din diferite parti ale tarii noastre si se plang de greutatile pe care le fac unii din cei ce-si zic „ostasi ai Domnului" , deoarece – spun preotii- unii din „ostasii Domnului" au trecut la sectari ; altii se aduna singuri , fara voia si stirea preotilor din parohia respectiva ; altii defaima cantarile Bisericii si zic ca numai cantarile de la oastea Domnului sunt bune . Altii , din asa-zisii „ostasi ai Domnului" , vin in biserica dar nu fac semnul sfintei cruci , nu vor sa ia sfanta anafora , nu vor sa se inchine si sa sarute icoane , si alte multe abateri pe care nu le mai scriu aici .

Din aceste plangeri , ale multor preoti , vedem ca multi din cei ce se socotesc ca fac parte din „Oastea Domnului" se opun Bisericii Ortodoxe si credintei stramosesti a poporului nostru romanesc , pe care noi am pastrat-o de la intemeierea Bisericii si a neamului nostru . Noi nu trebuie sa inchidem ochii fata de aceste abateri ale acelora carora le place sa se cheme „ostasi ai Domnului" . Noi , cu credinta noastra ortodoxa , pe care au pastrat-o din veac stramosii nostri in frunte cu voievozii lor , am biruit toate necazurile si furtunile vremurilor grele prin care a trecut neamul nostru si de aceea trebui sa tinem cu sfintenie la dreapta noastra credinta cea de totdeauna .

De aceea rugam staruitor pe fratii nostri preoti care au in parohiile lor „ostasi ai Domnului" sa se ocupe cat mai de-aproape de ei si sa-i invete , cand vin la biserica , randuiala , dogmele , liturghia , si toata Sfanta Traditie apostolica si invataturile sfintilor parinti . Numai asa vor putea sa-i faca pe ei adevarati ostasi ai Domnului si sa-i aiba ca pe niste adevarati crestini si ajutatori in misiunea lor preoteasca . Mare plata vor avea acei preoti care se vor osteni sa duca pe drumul cel bun al Ortodoxiei noastre pe aceia dintre „ostasii Domnului" , care se abat de la randuiala unor buni fii ai Bisericii .

Credinciosul : Am auzit ca unii din cei ce-si zic „ostasi ai Domnului" fac adunari si predica prin casele oamenilor , fara sa stie preotii si fara sa ramana in legatura cu ei . E un lucru bun acesta ?

Preotul : Nu este bun , fratele meu . Caci sfintele si dumnezeiestile canoane nu dau voie mireanului si nici chiar preotului sa predice in public , fara de porunca episcopului locului. In dreptul canonic al Bisericii de Rasarit se scrie asa : „Cu imputernicirea episcopului, si preotii pot sa predice in biserica , dar episcopul le poate lua acest drept , cand nu va fi convins sau va avea o indoiala asupra curatiei credintei lor" . Si iarasi zice : „Fara de imputernicirea episcopului , nimeni nu poate predica in biserica" (vezi , Nicodim Milas , Dreptul Canonic al Bisericii , pag. 324-334 si 360) .

Credinciosul : Au fost cazuri in istoria Bisericii cand episcopii au oprit pe preoti sa predice in biserica ?

Preotul : Au fost . In acelasi Drept Canonic , aratat mai sus , citim : „In urma ereziei lui Arie , in Biserica Alexandriei li s-a interzis preotilor de a mai predica" (cap 139, pag. 360) . Mai vezi despre acest lucru si la Socrate (Hist. eccl. , V , 22) , si la istoricul Sozomen (His. eccl. , VII , 19) . La fel spune si comentariul lui Nicodim Milsa la canonul 64 Trulan ; Pravila I , 549-550 .

Credinciosul : Dar de ce episcopii ii opreau uneori chiar pe preoti sa predice in biserica ?

Preotul : Din cauza ca multi dintre preoti erau imbolnaviti de blestematele invataturi ale lui Arie . De aceea i-au oprit episcopii ca sa nu strecoare in popor erezia care a tulburat Biserica dreptmaritoare a lui Hristos .

Credinciosul : Dar crestinii mireni au voie sa predice in public ?

Preotul : Nu au voie nicidecum , fara de aprobarea episcopului locului si a preotului .

Credinciosul : Nici misionarii mireni nu pot predica in public si prin biserici fara voia episcopului ?

Preotul : Nu au voie , deoarece , dupa cum ai auzit mai sus , atat preotii cat si misionarii laici nu au voie sa predice , sa invete in adunari pe crestini , fara aprobarea verbala sau scrisa a episcopului locului . Iata ce spune Dreptul bisericesc in aceasta privinta : „Misionarii sunt totdeauna dependenti de episcopul locului si sunt obligati ca , la anumite intervale , sa prezinte anumite rapoarte asupra activitatii lor" (Drept Bisericesc , cap. 132, pag 361) . Numai asa se mentine unitatea credintei si a Bisericii .

Credinciosul : Dar sfintele canoane ale Bisericii Ortodoxe ce zic in aceasta privinta ?

Preotul : Iata ce zic : „Nu se cuvine crestinului mirean a porni cuvant in public sau a invata , insusindu-si lui dregatoria bisericeasca , ci a urma randuielii celei predate de Domnul si a deschide auzul la cei ce au luat darul invatatorescului cuvant si a invata de la dansii cele dumnezeiesti . Caci intr-o Biserica , osebite madulare a facut Dumnezeu , dupa glasul Apostolului , care la talcuirea lui Grigorie Teologul , zice asa : „Aceasta randuiala sa o cinstim , fratilor , pe aceasta sa o pazim . Un oarecare sa fie ureche , iar altul limba ; unul mana , iar celalalt altceva . Acela sa invete , iar altul sa se invete" . Si iarasi zice : „Si cel ce invata sa fie intru buna smerenie , si cel ce da , intru blandete , si cel ce slujeste , intru osardie ; sa nu fim toti limba , parte cea prea gata ; au doara toti suntem apostoli , au doara toti proroci , au doara toti suntem talcuitori ? „ (I Cor. 12,29-20) . Iar apoi adauga : „Ce te faci pe tine pastor , oaie fiind ? Ce te faci cap , picior fiind ? Ce te apuci a comanda osti , fiind randuit intre soldati ? Caci intelepciunea porunceste : sa nu fii grabnic in cuvinte ; nu te intinde cu bogatul , sarac fiind ; nici cauta sa fii mai intelept decat cei intelepti . Apoi , spre incheierea acestui Canon , spune : „Iar de se va prinde cineva stramutand canonul acesta , patruzeci de zile sa se afuriseasca „ (Canonul 64 al Sinodului al VI-lea Ecumenic ; Pidalion de Neamt , editia 1844 , fila 187 verso) .

Credinciosul : Deci nicidecum nu poate predica mireanul in biserica si in adunari ?

Preotul : Numai daca va avea autorizatie scrisa sau invoire verbala (blagoslovenie) de la episcopul locului sau de la preotul parohiei unde vrea sa predice .

Atunci , atat clericul cat si mireanul poate sa predice in biserica si la adunari publice ; dar si atunci va fi sub directa supraveghere a episcopului si a preotului din acea parohie si eparhie (vezi Dreptul Canonic, cap. 133, p. 363)

Credinciosul : Dupa cate am inteles , totusi , cineva din randul crestinilor mireni , daca are darul cuvantului , poate sa predice , cu aprobarea episcopului sau a preotului , in biserici si in adunarile crestinilor . Dar va rog sa-mi spuneti , unde se scrie ca mireanul are voie sa predice in biserica sau in oarecari adunari crestinesti , cu voia episcopului locului sau a preotului din acea parohie ?

Preotul : Iata unde : in Pidalionul de la Neamt citat mai sus la fila 183 pe verso , srie asa : „De va fi vreun mirean iscusit in cuvant si cu chip cucernic , nu se opresete si de a invata , indeosebi pe cei ce il intreaba , precum zice Zonara in cap. 32 al cartii a opta din apostolestile Asezaminte . Caci vor fi , zice , toti invatati de Dumnezeu . In acest chip a vorbit Apollo si invata cele pentru Domnul , cu toate ca nu stia decat botezul lui Ioan (Fapte 18,25) ; la fel Acvila si Priscila , care l-au invatat pe Apollo , mai cu scumpatate , calea lui Dumnezeu" .

Credinciosul : Din cele de pana aici am inteles ca fiecare crestin este ostas ales al lui Iisus Hristos , de la sfantul botez si ca oricand poate sa se mantuiasca , chiar de nu s-ar inscrie in „Oastea Domnului", numai sa faca cele fagaduite la sfantul botez , prin martorul sau (nasul de botez) . Am mai inteles ca nici un crestin , mirean si chiar nici un preot nu poate sa predice in biserica sau in vreo adunare , fara voia scrisa sau verbala a episcopului locului sau a preotului respectiv . Dar , care ar fi , dupa Sfanta Scriptura , motivul de a nu predica cineva din crestini sau chiar preoti fara voia episcopului locului ?

Preotul : Ti-am aratat mai sus , destul de clar , ca in Biserica lui Hristos nu toti sunt apostoli , nu toti dascali , nu toti talcuitori (I Cor. 12,29-30) si de aceea nu toti pot sa fie predicatori . Iar pricina pentru care cineva are voie sa predice numai cu voia episcopului locului , este , dupa Sfanta Scriptura , ca el trebuie sa mearga pe calea ascultarii de cei ce sunt pusi de Dumnezeu in Biserica episcopi (Fapte 20,28) si nu mai de acestia sa fie trimisi la predicarea cuvantului lui Dumnezeu . Auzi ce spune Sfanta Scriptura : „Cum vor propovadui daca nu vor fi trimisi ?" (Rom. 10,15) . Deci , cel ce predica fara sa fi fost trimis de episcopul sau preotul sau , acela este pe calea neascultarii si stim cu totii ca neascultarea lucreaza moarte (Fac. 3,6-16 ; Rom. 5,12) .

Credinciosul : Dar care a fost intentia celor care au infiintat asociatia „oastea Domnului" si ce au urmarit ei prin organizarea ei ?

Preotul : Intentia celor ce au infiintat la inceput asociatia „Oastea Domnului" a fost buna si cu scop bun de a aduce pe crestini la cele ce au fagaduit la sfantul botez , cand au zis : „Ma lepad de satana si de toate lucrurile lui" . Si cum am spus mai sus , aceasta asociatie crestina , cat a avut la carma ei conducatori buni , duhovnicesti si bine orientati in Ortodoxie , a fost de mare folos Bisericii noastre si moralei publice si a poporului roman . Dar acum destul de multi dintre ei au deviat de la adevarul dreptei credinte si s-au ratacit .

Credinciosul : In acest caz ce este de facut ?

Preotul : Cred ca toata sarcina de indreptare a celor ce au luat calea gresita si s-au departat de adevarata si Sfanta Traditie a Bisericii Ortdoxe sta numai si numai pe seama fratilor nostri preoti de la orase si sate , unde sunt crestini „ostasi" . Ei trebuie sa-i adune prin biserici , sa-i lamureasca , sa le citeasca din invataturile de credinta ortodoxa , din catehisme , din colectiile de canoane si din invataturile sfintilor si dumnezeistilor parinti , spre a-i lamuri in credinta ortodoxa , ca sa devina cu adevarat ostasi ai Domnului , asa cum au fagaduit la sfantul si dumnezeiscul botez . Preotii care se vor osteni pentru lamurirea si indreptarea celor ce au luat cale gresita , aducandu-i pe ei la fagasul dogmelor si al randuielilor canonice ale Bisericii noastre Ortodoxe , vor avea mare plata de la bunul Dumnezeu , ca adevarati pastori de suflet si adevarati povatuitori sufletesti ai poporului nostru romanesc . Iar cei ce nu se vor ingriji de indreptarea lor si a altor fii sufletesti vor da seama in ziua Judecatii de Apoi.